

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติการ ขั้นการสังเกต และขั้นการสะท้อนผล ในการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยใช้แนวทางการพัฒนาคือการฝึกอบรม การฝึกปฏิบัติ และการนิเทศติดตาม ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาศักยภาพครู ในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
3. เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

พัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นที่ 2 ขั้นการดำเนินการ (Action) ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกต (Observation) และขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอโครงการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาอังกฤษ โดยการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง ต่อผู้บริหารอนุมัติโครงการวิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษโดยการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย ผลการวิเคราะห์และเก็บข้อมูลเบื้องต้น ที่จำเป็นต่อการพัฒนาครู โดยการศึกษาค้นคว้าและสภาพความต้องการของครู ในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย โดยการประชุมปรึกษาถึงความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษโดยการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย

ขั้นที่ 2 การดำเนินการ (Action) เป็นการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการซึ่งประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะในเรื่องการใช้และผลิตสื่อมัลติมีเดียได้โดยโปรแกรม Adobe Captivate ซึ่งจัดให้มีการอบรมในวันที่ 15 - 16 ตุลาคม 2560 มีกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 7 คน และมีวิทยากรที่ให้ความรู้ จำนวน 2 คน ตลอดจนการฝึกปฏิบัติในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย วิชาภาษาอังกฤษ โดยมอบหมายให้ครูผู้สอนทั้ง 7 คน จัดทำสื่อมัลติมีเดีย คนละ 1 เรื่องตามระดับชั้นที่สอน โดยมีการนิเทศภายในให้ความช่วยเหลือกลุ่มผู้ร่วมวิจัยตามแผนและระยะเวลาที่กำหนด หลังจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการและใช้สื่อมัลติมีเดียที่สร้างขึ้นกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นที่ 3 การสังเกต (Observation) ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะๆ ทั้งก่อนการดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังการดำเนินการทุกกิจกรรมและใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับกิจกรรม ได้แก่ การทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ การประเมินตนเองก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ การประเมินความพึงพอใจของนักเรียน การสังเกต

พฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของครู และการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดีย

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflection) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินคุณภาพสื่อมัลติมีเดีย การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วยสื่อมัลติมีเดีย แล้วนำผลสะท้อนมาพิจารณาพร้อมทั้งสรุปผลการวิจัยแก่ผู้ร่วมวิจัย และวางแผนปรับปรุงต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการจัดการเรียนรู้อังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพและปัญหาในการการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการจัดการเรียนรู้อังกฤษ ผลการวิเคราะห์และเก็บข้อมูลเบื้องต้นที่จำเป็นต่อการพัฒนาครูโดยการศึกษาค้นคว้าและสภาพความต้องการของครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการจัดการเรียนรู้อังกฤษ โดยการประชุมปรึกษาถึงความต้องการพัฒนาตนเอง ในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการจัดการเรียนรู้อังกฤษ โดยใช้แบบสัมภาษณ์สรุปผลได้ดังนี้

1.1 สภาพและปัญหาการใช้และผลิตสื่อมัลติมีเดีย พบว่าครูมีความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์เบื้องต้น แต่ไม่มีความรู้ด้านการผลิตสื่อมัลติมีเดียด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ครูมีความตระหนักที่จะได้รับการพัฒนาด้านคอมพิวเตอร์ แต่ยังขาดทักษะการใช้โปรแกรมที่ใช้ผลิตสื่อมัลติมีเดีย ครูส่วนมากยังไม่เคยอบรมการสร้างสื่อมัลติมีเดียและครูอยากให้โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน และยังเป็นการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วย

1.2 ด้านบทบาทผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อมัลติมีเดียที่เป็นปัญหาคือการกำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนการผลิตสื่อมัลติมีเดีย การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย ส่วนสภาพและความต้องการของครูคือการจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อได้ฝึกปฏิบัติในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียในการจัดการ

เรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ การนิเทศภายใน ให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการผลิตและใช้สื่อ
มัลติมีเดีย ตลอดจนการให้ความสำคัญในการใช้สื่อมัลติมีเดียในชั้นเรียนเพื่อพัฒนา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

1.3 ด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าที่เป็นปัญหา คือ เอกสาร ตำรา
ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อมัลติมีเดีย ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลด้าน
ผลงานการผลิตสื่อมัลติมีเดีย บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญที่ให้ความรู้ในการผลิตสื่อ
มัลติมีเดีย บุคลากรแกนนำหรือผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความรู้เรื่องการผลิตสื่อมัลติมีเดีย และ
ความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย และความช่วยเหลือจากผู้นิเทศ
และผู้วิจัย

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครู ในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียในการ
จัดการเรียนรู้ วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประกอบด้วย 2 แนวทาง คือ

2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะใน
เรื่องการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียได้โดยโปรแกรม Adobe Captivate ซึ่งจัดให้มีการอบรม
ในวันที่ 15 - 16 ตุลาคม 2560 โดยใช้สถานที่ในการฝึกอบรม ณ ห้องคอมพิวเตอร์
โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง ตั้งแต่เวลา 08.00 - 16.00 น. มีกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเข้ารับการอบรม
เชิงปฏิบัติการ จำนวน 7 คน และมีวิทยากรที่ให้ความรู้จำนวน 2 คน คือ นายกฤษฏิพงษ์
มาตะรักษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกสามัคคี และนางปลาทอง อัยวรรณ
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 2 และการฝึกปฏิบัติการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียวิชาภาษาอังกฤษ โดยมอบหมายให้
ครูผู้สอนทั้ง 7 คนจัดทำสื่อมัลติมีเดียคนละ 1 เรื่อง ตามระดับชั้นที่สอน ในระหว่างวันที่
15 - 31 ตุลาคม 2560 และใช้สื่อมัลติมีเดียที่สร้างขึ้นกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ระหว่าง
วันที่ 1 - 30 พฤศจิกายน 2560

2.2 การนิเทศภายใน เป็นการให้ความช่วยเหลือกลุ่มผู้ร่วมวิจัยตามแผน
และระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยการประชุมร่วมกัน กระตุ้นการทำงาน เสริมแรงเพื่อให้การ
ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ประสบความสำเร็จตามระยะเวลาของการดำเนินการวิจัย
พร้อมทั้งให้กำลังใจในการทำงาน ให้ข้อเสนอแนะในการผลิตและนำสื่อมัลติมีเดียไปใช้
ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อังกฤษ โดยผู้วิจัยกำหนดแผนการ
นิเทศติดตามผล หลังจากที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการ ระหว่างวันที่ 15
ตุลาคม - 30 พฤศจิกายน 2560 นิเทศภายใน ตามตารางการนิเทศ โดยนางพรทิพย์

พิลาจันทร์ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง ดำเนินการนิเทศโดยเริ่มตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2560 เป็นต้นไป และสิ้นสุดในเดือนพฤศจิกายน 2560 เพื่อให้การดำเนินการ พัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ดำเนินไปอย่างเป็นระบบและมี ประสิทธิภาพและในวงรอบที่ 2 ใช้การนิเทศภายในแบบสอนแนะ (Coaching) คือ วิธีการใน การพัฒนาสมรรถภาพการทำงานของบุคคลโดยเน้นไปที่การทำงานให้ได้ตามเป้าหมาย ของงานนั้น หรือช่วยให้สามารถนำความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่หรือได้รับจากการอบรมไปสู่ การปฏิบัติส่งผลให้ครูมีทักษะ มีความรู้และความสามารถในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย โดยผู้นิเทศทำการนิเทศตามตาราง โดยให้คำปรึกษาและแนะนำ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ตามแผนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ กระตุ้นการทำงาน เสริมแรงเพื่อให้การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามระยะเวลา ของการดำเนินการวิจัย พร้อมทั้งให้กำลังใจในการทำงาน ให้ข้อเสนอแนะในการผลิตและ นำสื่อมัลติมีเดียไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการ จัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า

3.1 ก่อนการพัฒนา ครูมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตและใช้สื่อ มัลติมีเดียน้อย และหลังจากได้รับการพัฒนาและดำเนินการตามแนวทางการพัฒนา ศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ทำให้ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง มีความรู้ ความเข้าใจเกิดทักษะและมีความชำนาญในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียมากขึ้น สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของ ครูในระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการอยู่ในระดับดีมาก โดยครูมีความมุ่งมั่นและทุ่มเทเวลา ในการเรียนรู้ที่จะผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียตามกระบวนการ มีส่วนร่วมในการแสดงความ คิดเห็นและให้ความร่วมมือกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

3.2 ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สามารถผลิตและใช้ สื่อมัลติมีเดียในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยรวมผลงานมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด สามารถผลิตสื่อมัลติมีเดียที่มีคุณภาพ ตลอดจนจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ประกอบสื่อมัลติมีเดียได้อย่างครบองค์ประกอบ และสามารถจัดการเรียนรู้ในชั้น เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขและสนใจเรียนในรายวิชา ภาษาอังกฤษมากขึ้น

3.3 จากการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนในวงรอบที่ 2 นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียที่ครูสร้างขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนรู้สึกมีความสุขและสนุกเมื่อเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย สื่อมัลติมีเดียทำให้นักเรียนมีความสนใจและต้องการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้น และนักเรียนอยากให้มีการเรียนการสอนด้วยสื่อมัลติมีเดียในเนื้อหาอื่นๆ ของรายวิชาภาษาอังกฤษ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยเป็นดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการผลิตสื่อมัลติมีเดียของครูโรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

1.1 จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ร่วมวิจัยเพื่อทราบสภาพและปัญหาในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ สภาพและปัญหาการใช้และผลิตสื่อมัลติมีเดีย พบว่าครูมีความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์เบื้องต้น แต่ไม่มีความรู้ด้านการผลิตสื่อมัลติมีเดียด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ครูมีความตระหนักที่จะได้รับการพัฒนาด้านคอมพิวเตอร์ แต่ยังขาดทักษะการใช้โปรแกรมที่ใช้ผลิตสื่อมัลติมีเดีย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูส่วนมากยังยังไม่เคยอบรมการสร้างสื่อมัลติมีเดีย และครูอยากให้โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดการอบรมปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน และยังเป็นการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของนพรัตน์ เจริญนคร (2558, หน้า 164) ที่ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ วิทยาลัยเทคโนโลยีเทคนิคภูพาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยสภาพคือครูมีการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมๆ ไม่หลากหลาย ไม่ทันสมัย ขาดการใช้สื่อทางเทคโนโลยีทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียน และไม่สนใจเรียนเท่าที่ควร

1.2 ด้านบทบาทผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อมัลติมีเดียที่เป็นปัญหา คือ การกำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนการผลิตสื่อมัลติมีเดีย การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย ส่วนสภาพและความต้องการของครูคือการ

จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อได้ฝึกปฏิบัติในการใช้และผลิตสื่อมัลติมีเดียในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ การกำกับติดตามให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการใช้และผลิตสื่อมัลติมีเดีย ตลอดจนการให้ความสำคัญในการใช้สื่อมัลติมีเดียในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าที่เป็นปัญหา คือ เอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อมัลติมีเดีย ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลด้านผลงานการผลิตสื่อมัลติมีเดีย บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญที่ให้ความรู้ในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย ความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย และความช่วยเหลือจากผู้นิเทศและผู้วิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้งานโปรแกรมที่ใช้ผลิตสื่อมัลติมีเดีย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทีฆัมพร ทองนำ (2558, หน้า 138) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูด้านการผลิตสื่อมัลติมีเดีย โรงเรียนบ้านผักคำภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ครูมีความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์เบื้องต้น แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ผลิตสื่อมัลติมีเดีย รวมถึงหลักการผลิตสื่อมัลติมีเดีย จึงต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครูเพื่อนำไปพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนต่อไป

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครู ในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียของโรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประกอบด้วย

2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยมีวิทยากรผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อมัลติมีเดียและใช้โปรแกรม Adobe Captivate จำนวน 2 คน มาให้การอบรมแก่กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ ความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มขึ้นร้อยละ 53.33 และครูมีความรู้ความสามารถในการหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต มีความรู้เกี่ยวกับการติดตั้งโปรแกรม มีความรู้ความสามารถในการคัดลอกไฟล์จากอินเทอร์เน็ตและมีความรู้ในเนื้อหาที่นำมาผลิตสื่อมัลติมีเดียมากขึ้นและการฝึกปฏิบัติการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย โดยครูดำเนินการสร้างสื่อมัลติมีเดียคนละ 1 เรื่อง เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ส่งผลให้ครูมีทักษะและความชำนาญในการผลิตสื่อมัลติมีเดียมากขึ้น สื่อมัลติมีเดียมีประสิทธิภาพทั้งด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง ภาษาที่ใช้ การจัดการบทเรียนและแบบฝึก ส่วนนำของบทเรียน การออกแบบระบบการเรียนการสอน ตัวอักษร ภาพกราฟิก และเสียงที่มีคุณภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้สื่อ

มัลติมีเดียที่ผลิตขึ้นไปใช้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการอบรมเชิงปฏิบัติการสามารถส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อมัลติมีเดียที่มีคุณภาพใช้จัดการเรียนการสอนได้และนักเรียนมีความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยกิตติพงศ์ ไชยเชษฐ์ (2557, หน้า 168) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย โรงเรียนลำปลาทางวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า แนวทางการพัฒนาที่ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การฝึกปฏิบัติการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย โดยใช้โปรแกรม Adobe Captivate ผลปรากฏว่าสามารถส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิตสื่อมัลติมีเดียที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน 8 กลุ่มสาระได้จนส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดียเป็นอย่างยิ่ง

2.2 การนิเทศภายในโดยผู้วิจัยกำหนดแผนการนิเทศติดตามผลเพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย พร้อมให้คำแนะนำ คำปรึกษา เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย ครูได้รับคำแนะนำอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ส่งผลให้สื่อมัลติมีเดียที่ครูผลิตขึ้นมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย ทั้งการอบรม การฝึกปฏิบัติและการนิเทศภายใน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์พร ทองนำ (2558, หน้า 140) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูด้านการผลิตสื่อมัลติมีเดีย โรงเรียนบ้านผักคำภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จากการใช้แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูด้านการผลิตสื่อมัลติมีเดียทั้ง 3 แนว คือ การอบรม การฝึกปฏิบัติและการนิเทศภายใน ทำให้ครูที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพครูด้านการผลิตสื่อมัลติมีเดียได้มีการพัฒนาตนเองและมีความรู้ความสามารถผลิตสื่อมัลติมีเดียได้และการนิเทศภายใน ครูมีความสนใจและตั้งใจในการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่าแนวทางการพัฒนาที่ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อฝึกปฏิบัติการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย และการนิเทศภายในเสร็จสิ้นแล้ว ได้ทำการประเมินคุณภาพสื่อมัลติมีเดีย และได้พบข้อบกพร่องตลอดจนผลการประเมินบางข้อยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม จึงใช้วิธีการฝึก

ปฏิบัติการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียและการนิเทศภายในอีกครั้ง ผลปรากฏว่า สามารถส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิตสื่อมัลติมีเดียที่มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนในวิชาภาษาอังกฤษได้ จนส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย ทำให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น โดยนักเรียนเห็นว่า สื่อมัลติมีเดียมีการนำเข้าสู่บทเรียนได้น่าสนใจ เนื้อหามีความทันสมัย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน และได้รับประโยชน์จากการเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย นักเรียนสามารถศึกษาและทบทวนได้ไม่จำกัดเวลา มีอิสระในการเรียน เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ในเนื้อหาตอนต่อไป และมีความสุขในการเรียน จนอยากให้มีการเรียนในเนื้อหาเรื่องอื่นๆ อีกซึ่งทั้งหมดนี้ ถือว่าเกิดจากการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจ เกิดทักษะและมีความชำนาญในการผลิตสื่อมัลติมีเดียมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชองไชยกิตติพงศ์ ไชยเชษฐ์ (2557, หน้า 141) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย โรงเรียนลำปลาทางวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่าก่อนการพัฒนา ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตสื่อมัลติมีเดียน้อยและหลังจากได้รับการพัฒนาและดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย ทำให้ครูโรงเรียนลำปลาทาง มีความรู้ความเข้าใจ เกิดทักษะและมีความชำนาญในการผลิตสื่อมัลติมีเดียมากขึ้น สืบเนื่องจากพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของครูระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการอยู่ในระดับดีมาก โดยครูมีความมุ่งมั่นและทุ่มเทเวลาในการเรียนรู้ที่จะผลิตสื่อมัลติมีเดียตามกระบวนการ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการร่วมมือกันระหว่างกลุ่มผู้ร่วมวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ เจริญนคร (2558, หน้า 165) ที่ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ วิทยาลัยเทคโนโลยีเทคนิคภูพาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จากผลการกำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูด้านการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้โดยแผนปฏิบัติการ ได้แก่ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การนิเทศภายในให้คำปรึกษา ตรวจสอบ ประเมินผล ผู้ร่วมวิจัยเกิดความพึงพอใจและมีทักษะในการทำงานเพิ่มมากขึ้น ตัวชี้วัดความสำเร็จคือครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้และครูมีสื่อมัลติมีเดียที่มีคุณภาพอย่างน้อย 1 เรื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของยอดธง ริยะบุตร (2557, หน้า 127) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มัลติมีเดียกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เรื่อง การอ่านเพื่อ

ความเข้าใจ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 มัลติมีเดียกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เรื่อง การอ่านเพื่อความเข้าใจ
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 มัลติมีเดีย สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
 ความพึงพอใจของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา
 รุจิเมธภาส (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้
 ภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ
 สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เครื่องช่ายกลุ่ม
 โรงเรียนดาราราชวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิษฐ์ เขต 1 ผล
 การศึกษาพบว่า หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ นำมาจาก
 หลักสูตรแกนกลาง ครูส่วนใหญ่ใช้ CD เป็นสื่อ สื่อส่วนใหญ่ซื้อโดยใช้งบประมาณโรงเรียน
 มีบางส่วนที่เป็นผลงานครูและนักเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษาไม่เพียงพอ อุปกรณ์ใน
 ห้องไม่ครบถ้วน โรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติที่แตกต่างกันในเรื่องวิชาภาษาอังกฤษทำให้
 คนกล้าแสดงออก และการเรียนภาษาอังกฤษทำให้เป็นคนที่ยินยอมและมีความก้าวหน้า
 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษที่มีมาก คือ สื่อการเรียนการสอน
 ภาษาอังกฤษ ครูมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมาก ครูขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร
 ภาษาอังกฤษ การใช้ภาษาอังกฤษยังไม่คล่อง ครูขาดความชำนาญการ โรงเรียนขนาดเล็ก
 และขนาดกลางมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรื่องเนื้อหาใน
 หลักสูตร ครูใช้ภาษาอังกฤษไม่คล่องและขาดงบประมาณในการจัดซื้อและทำสื่อที่
 หลากหลายและสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษราภรณ์ วงใจฟู (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ
 การพัฒนาสื่อประสม สื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมสร้างทักษะทางการอ่านภาษาอังกฤษ สรุปได้
 ว่า สื่อประสม สื่อมัลติมีเดียมีบทบาทอย่างมากในการจัดการเรียนรู้ สื่อจะเป็นตัวกลางใน
 การสื่อสารระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและครูสามารถ
 ผลิตสื่อต่างๆ ขึ้น เพื่อแบ่งเบาภาระในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างดีเพราะ
 สามารถนำมาทบทวนและดูซ้ำได้หลายๆ รอบจนเข้าใจได้

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียเพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารและคณะครูควรศึกษาและนำรูปแบบวิธีการที่เหมาะสมในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร ในการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดีย เพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องร่วมกันกำหนดนโยบายที่ชัดเจน และมีแนวทางดำเนินงานที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ

1.2 การดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย ควรใช้วิธีการที่หลากหลายควบคู่กัน และให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อจะได้ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาได้ในระยะเวลาที่กำหนด

1.3 การพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการกำกับนิเทศภายใน โดยจัดทำให้เป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย โดยใช้รูปแบบหรือโปรแกรมอื่นๆ มาช่วย เช่น โปรแกรม Flip Album โปรแกรม Adobe Flash โปรแกรม Authorware เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมพัฒนาศักยภาพครูด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในด้านอื่นๆ อีก เช่น การบูรณาการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ การใช้เทคนิควิธีสอนด้วยเทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นต้น